

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุปของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือ

สินค้าหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือเพื่อการส่งออก นับเป็นหัตถอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม เพราะนอกจากจะสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศแล้วยังก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมากและช่วยกระจายรายได้สู่ประชากรในชนบทด้วย แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นการผลักดันสินค้าหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือให้เป็นสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประกอบการ และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องศึกษารายละเอียดของสินค้าแต่ละชนิดอย่างถ่องแท้ และส่งเสริมอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาสินค้าไร้คุณภาพที่อาจจะนำมาซึ่งผลกระทบต่อ การส่งออกสินค้าในระยะยาว นอกจากนี้ควรเร่งพัฒนากระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการผลิตเพื่อ เพิ่มความสามารถด้านการแข่งขันอย่างจริงจัง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาความต้องการของผู้บริโภคหรือ กลุ่มเป้าหมายในเชิงลึกมากขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อไปในอนาคต

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นแหล่งผลิต และส่งออกสินค้าหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือที่สำคัญ และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศ โดยทำการศึกษาโครงสร้างการผลิต และการตลาดของโดยใช้แนวคิดลูกโซ่แห่งคุณค่า (Value chain) มาใช้ในการวิเคราะห์ และทำการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้แนวคิดการได้เปรียบการแข่งขันของประเทศ (Competitive advantage of nation) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ และการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และสถานการณ์ของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งการประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบการ โดยใช้แนวคิดดุลย์ดัชนี (Balanced scorecard) และดัชนีชี้วัดศักยภาพ (Key performance indicators) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผลิต และจำหน่ายสินค้าหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่

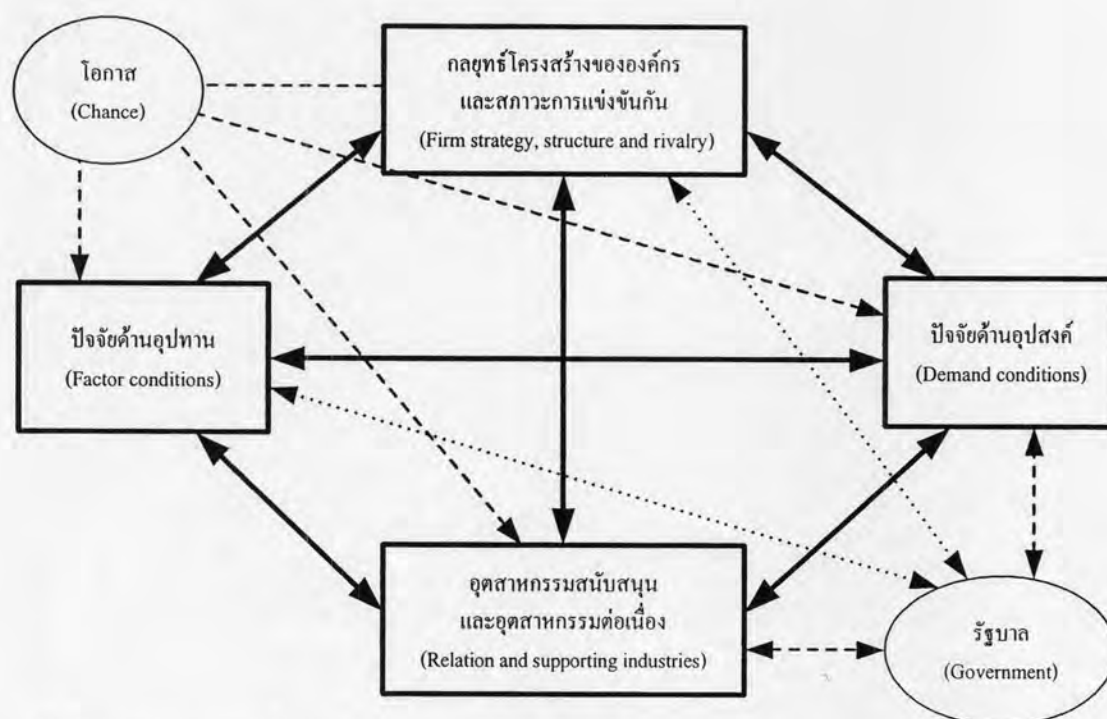
การผลิตหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่พบว่า มีผู้ประกอบการที่เข้าร่วมในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และมีระดับดาว 3-5 ดาว ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ ผู้ประกอบการที่มีการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ทั้งหมดจำนวน 26 กลุ่ม และผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจ (SMEs) จำนวน 14 แห่ง ซึ่งกระจายอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอสันป่าตอง อำเภอจอมทอง อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แจ่ม อำเภอสารภี อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย และอำเภอดอยสะเก็ด เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการที่มีการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจจำนวน 12 กลุ่ม และผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจจำนวน 10 แห่ง ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอสันป่าตอง, อำเภอจอมทอง, อำเภอฮอด, อำเภอแม่ริม, อำเภอแม่แจ่ม, อำเภอสันกำแพง, อำเภอสันทราย และอำเภอดอยสะเก็ด

ในการผลิตหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือส่วนใหญ่ จะใช้วัตถุดิบและอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ภายในประเทศ ยกเว้นเส้นฝ้ายต้องนำเข้าจากประเทศ จีน และพม่า โดยสามารถหาซื้อจากร้านค้าในตลาดวโรรสจังหวัดเชียงใหม่ ด้านแรงงานเป็นแรงงานที่มีฝีมือ และอาศัยความรู้ประสบการณ์ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ รวมทั้งจากการฝึกฝนของตนเอง ส่วนด้านการศึกษาของแรงงานยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ส่วนขั้นตอนการผลิตค่อนข้างซับซ้อน โดยเริ่มจากการจัดหาวัตถุดิบ การเตรียมเส้นฝ้าย การย้อมสีฝ้าย การทอผ้า และการตรวจสอบคุณภาพของผ้าฝ้ายทอมือที่เป็นผ้าผืนในการออกแบบส่วนใหญ่ผู้ที่ออกแบบ คือ ประธานกลุ่มและเจ้าของกิจการ

ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือที่เป็นผ้าผืนจะมีความหลากหลายทั้งในเรื่องของสี สัน ลวดลาย และความหนาบางของเนื้อผ้า ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแนวโน้มของตลาดทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ แต่ละฤดูกาลก็จะมีค่านิยมต่างกันด้วย โดยรายได้หลักคือการจำหน่ายสินค้าภายในประเทศ ส่วนการจำหน่ายในต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะทำการส่งออกโดยผ่านพ่อค้าคนกลางหรือ ตัวแทนจำหน่ายสินค้า สาเหตุที่ผู้ประกอบการไม่ทำการส่งออกสินค้าเนื่องจากปัญหาด้านภาษาต่างประเทศ และความยุ่งยากของขั้นตอนในการส่งออก

โครงสร้างของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่ ผู้ประกอบการผลิตผ้าฝ้ายทอมือ ส่วนกิจกรรมสนับสนุนประกอบด้วยอุตสาหกรรมต้นน้ำ เช่น ผู้ขายหรือผลิตวัตถุดิบ ผู้ผลิตเครื่องจักร เครื่องมือและพลังงานเชื้อเพลิง รวมถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ ได้แก่ ตัวแทนจำหน่ายสินค้า นอกจากนี้ยังมีสถาบันส่งเสริม และสนับสนุนให้ความรู้เกี่ยวกับหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจ

ในการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยนำแนวคิดการได้เปรียบการแข่งขันของประเทศ (Competitive advantage of nation) เป็นกรอบในการวิเคราะห์ รวมทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และสถานการณ์ของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ SWOT analysis สามารถสรุปได้ดังนี้ (รูปที่ 6.1)

รูปที่ 6.1 ความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ Diamond model

ที่มา : Michael E.Porter

ด้านจุดแข็ง และจุดอ่อนของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือ โดยข้อได้เปรียบหรือจุดแข็ง ได้แก่ แรงงานที่มีฝีมือ ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านหัตถกรรม ซึ่งมีรากฐานทางวัฒนธรรมชาวล้านนาที่ยาวนาน สามารถนำไปสร้างเอกลักษณ์และเพิ่มคุณค่าแก่ผลิตภัณฑ์ได้ หัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มในการพัฒนาสูง เพราะมีผู้ผลิตเครื่องมือ และพลังงานเชื้อเพลิง รวมทั้งธุรกิจปลายน้ำอยู่ในพื้นที่ และกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานส่งเสริม สนับสนุน และสถาบันให้ความรู้ในการพัฒนาหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือ ส่วนจุดอ่อนได้แก่ ด้านการผลิต เช่น เทคโนโลยีในการผลิตไม่มีความทันสมัย ระดับการศึกษาของแรงงานค่อนข้างต่ำ ขาดนักออกแบบที่มีความรู้ความสามารถในการออกแบบงานให้ผลิตภัณฑ์มีรูปแบบที่หลากหลาย ขาดเทคนิคที่ทันสมัยในกระบวนการผลิต มีต้นทุนในการขนส่งสูงและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอีก ยังขาดการควบคุมคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะ

ผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจ ในด้านการตลาดผู้บริโภคที่นิยมผ้าฝ้ายทอมือมีน้อย ผู้ประกอบการขาดข้อมูลข่าวสารทางการตลาด ขาดการทำตลาดเชิงรุก ไม่สามารถรับอุปสงค์จำนวนมากหรือคำสั่งซื้อขนาดใหญ่ได้ ไม่สนใจจะเปิดตลาดใหม่ ขาดการบริหารทางการตลาด การส่งเสริมทางการตลาด การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ ที่สำคัญอย่างยิ่งคือปัญหาการขาดการสร้างตราสินค้า ด้านอื่นๆ เช่น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ขาดความพร้อม ความร่วมมือในกิจกรรมของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ขาดการประสานงานของบุคลากร หน่วยงานต่างๆขาดการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันส่งเสริมสนับสนุนและสถาบันให้ความรู้กับผู้ประกอบการ รวมทั้งผู้ประกอบการยังขาดทัศนคติในการพัฒนาตนเองและธุรกิจ ความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ควรจะทำให้การแก้ไขให้มีความได้เปรียบมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ยังมีโอกาสภายนอกของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือ ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่เป็นเป้าหมายหนึ่งของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และสนับสนุนผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดงานแสดงสินค้าในประเทศและการผลักดันในเรื่องเครือข่ายวิสาหกิจ นอกจากนี้เทคโนโลยีในการสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่พัฒนา และก้าวหน้า ช่วยเป็นอีกช่องทางหนึ่งทางการตลาด อีกทั้งยังมีการใช้พลังงานของก๊าซธรรมชาติ NGV (Natural gas for vehicle) และ LPV (Liquefied petroleum gas) แทนการใช้น้ำมันเบนซินหรือดีเซลในรถโดยสาร ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ด้านอุปสรรคของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือ ได้แก่ ฝ้ายที่นำเข้าจากต่างประเทศมีราคาแพง ราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งสถานะเศรษฐกิจชะลอตัวส่งผลกระทบต่อยอดขาย และมีคู่แข่งทางการค้าที่สำคัญที่ผลิตผ้าฝ้าย ได้แก่ จีน พม่า เวียดนาม เป็นต้น ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าประเทศไทยมาก โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรสนิยมของผู้บริโภคในประเทศเปลี่ยนแปลงไป หันไปนิยมสินค้าจากต่างประเทศ และรับวัฒนธรรมต่างชาติมากมาย จึงไม่ให้ความสนใจหรือนิยมผ้าฝ้ายทอมือ ที่ถูกมองว่าไม่ทันสมัยตามแฟชั่น

จากการประเมินผลการดำเนินงานตัวแทนของผู้ประกอบการ ได้แก่ กลุ่มทอผ้าบ้านหนองอาบช้าง และนางแสงดาว พุวรรณ ในส่วนข้อมูลที่เป็นตัวเลขโดยใช้เครื่องมือวัดผลองค์กรคุณลักษณะ ซึ่งอาศัยดัชนีชี้วัดศักยภาพภายใต้ 4 มุมมอง ทำให้ทราบว่า ศักยภาพในการดำเนินงานของเครือข่ายวิสาหกิจที่มีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าตัวแทนผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจในทุกด้าน รวมทั้งการวิเคราะห์ช่องว่าง โดยประเมินศักยภาพและความสำคัญของปัจจัยภายในทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การบริหารทางการเงิน, องค์กรและการจัดการ, การตลาด, การดำเนินงาน และการบริหารทรัพยากรบุคคลของ ดังนั้นการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจพบว่า กลุ่มทอผ้าบ้านหนองอาบช้างมีช่องว่างจากศักยภาพในการดำเนินงานน้อยกว่าเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ได้นำคำมัธฐานของการดำเนินงานมาพิจารณาพบว่า ผลการประเมินมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับผลการ

ประเมินที่พิจารณาจากผลการดำเนินงานที่ดีที่สุด นั่นคือกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจ และการรวมกลุ่มทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการแข่งขัน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือให้ดียิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยพัฒนาหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือ และทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มในลูกโซ่แห่งคุณค่า เนื่องจากการรวมกันซื้อวัตถุดิบในราคาถูกลงส่งผลให้ต้นทุนลดลง และการรับช่วงงานต่อกัน เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้าในการผลิต รวมทั้งประธานกลุ่มยังมีทัศนคติที่ดีในการพัฒนาตนเองและธุรกิจ จึงนำความรู้จากการอบรมมาปรับปรุงพัฒนาการผลิต เช่น การออกแบบ, การย้อมสีผ้า และการพัฒนาทักษะสมาชิก ช่วยให้ของเสียจากการผลิตน้อยลง ที่สำคัญอย่างยิ่งคือ การมีตราสินค้าที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของแหล่งผลิตแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งยังและการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่แสดงคุณภาพของสินค้า ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ลูกค้า ที่สำคัญอย่างยิ่งคือการรักษางานหัตถกรรมนี้ไว้ เพื่อนำงานฝีมือมาเป็นจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ สร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นแก่สายตาผู้บริโภค ด้านเทคโนโลยีควรนำมาใช้ในขั้นตอนการผลิตที่ไม่ทำลายจุดเด่นนี้ เช่น เครื่องกวักฝ้ายนำมาใช้ในการกวักฝ้ายให้รวดเร็วมากขึ้น, เครื่องม้วนผ้าที่ทอเสร็จแล้วให้เป็นม้วนอย่างเป็นระเบียบ เป็นต้น นอกจากนี้การสร้างความเชื่อมโยง ความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมเดียวกัน ซึ่งช่วยให้เกิดข้อได้เปรียบในการดำเนินธุรกิจ และสะดวกในการติดต่อขอความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ แต่พบว่าการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจยังมีปัญหาด้านการร่วมมือกัน ซึ่งมีค่อนข้างน้อยเนื่องจากขาดการประสานงานกันระหว่างภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งขาดมุมมองใหม่หรือ การคิดนอกกรอบอันเป็นประเด็นสำคัญในการเกิดเครือข่ายวิสาหกิจที่สมบูรณ์

แนวทางในการพัฒนาหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถทำได้ โดยการส่งเสริมผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจให้มีการรวมกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อนของหัตถอุตสาหกรรมนี้ เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การสร้างกิจกรรมระหว่างกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจและผู้ประกอบการที่ไม่ได้เข้าร่วมเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้เห็นถึงความสำคัญของประโยชน์ในการเกิดเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อให้ผู้ผลิตมีความร่วมมือกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่จะช่วยในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต รวมทั้งการรวมตัวกันในด้านอื่นๆ เช่น การแลกเปลี่ยน

ข้อมูลข่าวสาร, การใช้ทรัพยากรร่วมกัน, การซื้อวัตถุดิบร่วมกันในราคาที่ถูกกลง, รับช่วงงานเมื่อผลิตสินค้าไม่ทัน และการเชื่อมโยงเครือข่าย ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถ

2. จัดหาผู้นำท้องถิ่นให้เป็นผู้ประสานงานที่เป็นคนกลาง ทำหน้าที่ในการชักจูงผู้ประกอบการผลิตให้เกิดความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง รวมถึงความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการ และอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้สถาบันต่างๆ ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งผู้ประสานงานจะต้องมีความรับผิดชอบและมีความตั้งใจอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประสานงานต้องมีความเป็นกลางไม่มีส่วนได้เสียกับฝ่ายใด มิฉะนั้นจะทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี การมีผู้ประสานงานก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ

3. การประเมินผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการในด้านต่างๆ อย่างเป็นระบบ เช่น ด้านต้นทุน, ด้านการผลิต, ด้านการตลาด และด้านทรัพยากรบุคคล เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพที่แท้จริงในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากผู้ประกอบการบางรายมีความเข้าใจว่าตนเองมีความสามารถ และประสิทธิภาพในการผลิตที่ดีพอ โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพากลุ่มหรือ ผู้ประกอบการรายอื่นๆ รวมถึงความช่วยเหลือจากสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่มีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของที่มีอยู่ให้ดียิ่งขึ้น และแก้ไขปรับปรุงข้อด้อยให้เป็นความได้เปรียบแทน ดังนี้ (ตารางที่ 6.1)

ตารางที่ 6.1 บทสรุปของปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ปัญหา	ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1. ด้านวัตถุดิบ	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีการปลูกพันธุ์พืชที่ใช้ย้อมสีธรรมชาติอย่างจริงจัง - จัดหาพันธุ์ฝ้ายที่มีคุณภาพแจกให้แก่ผู้ผลิต เพื่อให้ได้ฝ้ายที่มีคุณภาพดี และมีปริมาณมากเพียงพอต่อการความต้องการในการผลิต หรือจัดหาฝ้ายมาจำหน่ายให้แก่ผู้ผลิตในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมส่งเสริมการเกษตร กรมป่าไม้
2. ด้านเทคนิคการผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนให้มีการฝึกอบรม และพาศึกษาดูงานหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านเทคนิคการผลิต รวมทั้งการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้มีความรู้กว้างขวางขึ้นและนำความรู้ที่ได้รับมาปรับปรุงเทคนิคการผลิตของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 1 - สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ - มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งศูนย์ออกแบบผลิตภัณฑ์ของผ้าฝ้ายทอมือ เพื่อให้บริการออกแบบ แนะนำรูปแบบแก่ผู้ผลิต สามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้เข้ากับความต้องการของตลาด - ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ เช่น เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ในครัวเรือนต่างๆ รวมทั้งศึกษาแนวโน้มความต้องการของตลาดและจัดฝึกอบรมรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ให้แก่ผู้ผลิต โดยผู้ชำนาญหรือ ผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการออกแบบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 1 - แผนกวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ) บทสรุปของปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ปัญหา	ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
3.การพัฒนาผลิตภัณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเสนอรูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่สามารถดึงดูดลูกค้า - มีศูนย์บริการทดลองในแต่ละท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมคุณภาพให้มีมาตรฐานสามารถส่งออกได้ - ให้การรับรองสารฟอกย้อมที่ปลอดภัย - ให้การรับรองเส้นใยที่ผลิตด้วยกรรมวิธีปลอดสารพิษ - มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ - ศึกษาหาเทคนิควิธีการตกแต่งและแปรรูปผ้าฝ้ายทอมือเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 1 - แผนกวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
4. การวิจัยและพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาผ้าฝ้ายให้ดูแลรักษาง่าย - มีการแก้ไขปัญหาที่เป็นจุดอ่อนของผ้าฝ้ายทอมือ เช่น สีตก, การยืดหดตัว เป็นต้น - วิจัยและพัฒนากระบวนการผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้ผลิตและสิ่งแวดล้อม - มีการพัฒนาความคิดของผู้ผลิตจากหัตถอุตสาหกรรมพื้นบ้านให้เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก กลางและใหญ่ตามลำดับ - มีการนำเส้นใยชนิดอื่นมาใช้ เช่น เส้นใยบัว - การออกแบบ ลวดลายผ้า การให้สี - การสร้างตราสินค้า (Branding) 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรม ภาคที่ 1 - ภาควิชาเคมีอุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ - ศูนย์บริการวิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตารางที่ 6.1 (ต่อ) บทสรุปของปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ปัญหา	ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
5. การตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดที่ถูกต้องทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ - การประชาสัมพันธ์แนะนำ และรณรงค์ให้คนไทยหันมานิยมนำผ้าฝ้ายไปใช้เป็นเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับตกแต่ง และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> - การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
6. การเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดงานแฟชั่น โชว์ และการจัดงานนิทรรศการเพื่อเผยแพร่สินค้าให้เป็นที่รู้จัก - เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย เช่น E-commerce, นิตยสารการท่องเที่ยวประจำจังหวัด - การค้นหาจุดเด่นและเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในตลาดโลก โดยเฉพาะในประเทศที่ยังไม่มีสินค้าไทยวางจำหน่ายมาก่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนกวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนทางด้านเงินทุน โดยหาแหล่งเงินทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชนช่วยเหลือผู้ผลิตแบบให้เปล่าเพื่อเป็นเงินทุนในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในระยะเริ่มแรกการผลิตหรือการตั้งกิจการ รวมทั้งหาแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่ผู้ผลิตโดยมีระยะเวลาปลอดหนี้ขั้นต่ำ 1 ปี 	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
	<ul style="list-style-type: none"> - จัดเจ้าหน้าที่บริการด้านเงินกู้ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับผู้ที่มาขอเงินสำหรับอุตสาหกรรมในครัวเรือนเพื่อให้ผู้กู้ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการรับเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่มาขอกู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารเพื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตารางที่ 6.1 (ต่อ) บทสรุปของปัญหา ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ปัญหา	ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
7.การบริการข้อมูลข่าวสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือของจังหวัดเชียงใหม่ - มีแผนที่ระบุชื่อแหล่งผลิตและสิ่งทอท้องถิ่นตามสถานที่ต่างๆเช่น โรงแรม สนามบิน สถานีรถไฟ เป็นต้น - มีข้อมูลด้านการตลาดสิ่งทอเผยแพร่เป็นรายเดือนแก่ทุกท้องถิ่น 	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหัตถกรรมภาคเหนือ
8.การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประกวดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ โดยมีรางวัลที่จะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการผลิตเพื่อส่งเข้าประกวด ผลจากการประกวดจะทำให้ทราบถึงแหล่งผลิตที่มีฝีมือมากขึ้น - เชิญชวนให้คนไทยหันมาใช้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของไทย นอกจากนี้ควรจะให้เงินทุนสนับสนุนแก่ช่างฝีมือรุ่นเก่า เพื่อเป็นกำลังใจในการที่จะช่วยอนุรักษ์และเผยแพร่งานฝีมือให้ดำรงอยู่ต่อไป - สร้างความเชื่อมโยงในอุตสาหกรรม (Supply Chain) โดยพยายามรวมกลุ่มเป็น Cluster ซึ่งรวมกลุ่มผู้ผลิตผ้าฝืน ด้าย และเส้นผ้าสำเร็จรูปเพื่อผลักดันให้มีการใช้วัตถุดิบภายในประเทศให้มากที่สุด 	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายหัตถกรรมภาคเหนือ - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
	<ul style="list-style-type: none"> - การให้ข้อมูลและคำปรึกษาเกี่ยวกับการส่งออกแก่ผู้ประกอบการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย - บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

6.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาต่อ

ในการศึกษาความสามารถในการแข่งขันของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือในจังหวัดเชียงใหม่เป็นการศึกษาเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาของหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือเท่านั้น ซึ่งผลที่ได้จึงไม่สามารถอธิบายภาพรวมที่ถูกต้องของทั้งหัตถอุตสาหกรรมผ้าฝ้ายทอมือได้ ดังนั้นผู้ที่สนใจจะทำการ ศึกษาต่อควรทำการศึกษาในรายจังหวัดอื่นๆเช่น จังหวัดลำพูน แพร่ น่าน เลย กรุงเทพฯ ราชบุรี และอุบลราชธานี เป็นต้น เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น